

Richtlijn Chronisch Zieken en Werk

Dit is een samenvattingskaart van de richtlijn Chronisch Zieken en Werk. Deze richtlijn geeft bedrijfs- en verzekeringsartsen ondersteuning bij de beoordeling en begeleiding van werk(zoek)enden met een chronische aandoening.

Welke factoren kunnen arbeidsdeelname belemmeren ?

Psychologische factoren ○ Lage herstelverwachting○ Ineffectieve coping○ Verstoord emotioneel evenwicht, o.a. door onzekerheid en angst Functioneren ○ Vermoeidheid○ Cognitieve beperkingen○ Fysieke beperkingen	Werk gerelateerde factoren ○ Fysiek zwaar werk○ Weinig autonomie en regelmogelijkheden○ Onvoldoende steun en begrip van leidinggevende en collega's○ Hoge werkdruk○ Onregelmatige werktijden Gezondheidstoestand ○ Co-morbiditeit○ Hoog pijnniveau○ Wisselend en onvoorspelbaar beloop van de ziekte

Aanbevelingen

- Ga samen met de werk(zoek)ende na welke belemmerende factoren verholpen of beïnvloed kunnen worden (zie interventies en samenwerking professionals)
- Besteed aandacht aan de behoefte van de werk(zoek)ende aan hersteltijd tijdens de periode van werkhervatting

Welke interventies kunnen arbeidsdeelname bevorderen?

- Werk(zoek)ende en werkgever samen een plan van aanpak voor re-integratie laten opstellen, eventueel met behulp van een casemanager
- Multidisciplinair revalidatieprogramma bestaande uit bijvoorbeeld een fysieke training, gecombineerd met een psychologische en/of arbeidsgezondheidskundige componenten, met inachtneming van de behoeften en voorkeuren van de werk(zoek)ende
- Verbeteren van sociale en praktische steun op het werk. De arbeidsdeskundige kan deze adviserende rol ook op zich nemen
- Vocational rehabilitation bestaande uit componenten zoals een assessment van persoonlijke vaardigheden en de assessment van de werkplek gevolgd door vaardigheidstraining, voorlichting, counseling, werkplekaanpassingen en ondersteuning
- Werkgerateerde aanpassingen ten aanzien van de organisatie, arbeidstijden/-duur, vervoer, ergonomie, taken en regelmogelijkheden

Aanbevelingen

- Geadviseerd wordt om bovenstaande interventies in een vroeg stadium in te zetten
- De multidisciplinaire leidraad 'Participatieve Aanpak op de Werkplek' (nvab-online.nl) kan ondersteuning bieden om knelpunten in het werk op te lossen en aan te pakken

Hoe kan de zelfregie van de werk(zoek)ende worden vergroot?

- U kunt de werk(zoek)ende adviseren:
 - a) leren om te gaan met de chronische aandoening(en), in te laten zien wat daar voor nodig is en hoeveel invloed de werk(zoek)ende daar zelf op heeft
 - b) leidinggevend en collega's te informeren over de aandoening en de gevolgen hiervan voor werk
 - c) vaardigheidstraining te volgen om grenzen leren aan te geven
 - d) een dossier bij te houden van alle contacten met de gezondheidszorg, bedrijfsarts, werkgever, UWV en verzekeringsmaatschappij
 - e) actief betrokken te zijn bij het maken van beslissingen omtrent de behandeling en arbeidsparticipatie. Dit kan bijvoorbeeld door het aanbieden van keuzemogelijkheden
- U kunt de werk(zoek)ende begeleiden in:
 - a) acceptatie van de aandoening(en)
 - b) het bepalen van grenzen wat betreft belastbaarheid tijdens werk
- U kunt de werk(zoek)ende informatie verstrekken over:
 - a) rechten en plichten van de werk(zoek)ende en diens werkgever (o.a. op basis van de Wet verbetering poortwachter)
 - b) informatie, tips en hulpmiddelen over (de) chronische ziekte en werk omtrent, verwijzend naar patiëntenorganisaties, werkenchronischziek.nl en de bibliotheek van het Arbeidsdeskundig Kennis Centrum (bibliotheek-arbeidenchronischeziekte.nl)
 - c) beperkingen en mogelijkheden voor werk die met de aandoening gepaard gaan
- U kunt vormen van zelfmanagementondersteuning inzetten, zoals 'Mijn Re-integratieplan' (mijnreintegratieplan.nl) en trainingen zoals 'Reuma Uitgedaagd' (reuma-uitgedaagd.nl)

Aanbevelingen

- Het is belangrijk dat bedrijfs- of verzekeringsartsen nagaan in hoeverre de werk(zoek)ende zelf de regie over zijn/haar situatie kan of wil voeren
- De werk(zoek)ende informeren over hun recht op inzage en correctie van dossiergegevens
- Het is belangrijk dat bedrijfs- of verzekeringsartsen toestemming vragen voor het uitwisselen van informatie naar zorgverleners uit de curatieve sector zodat werk(zoek)ende inzicht heeft in welke informatie wordt uitgewisseld.

Hoe kan de samenwerking tussen betrokken actoren worden verbeterd?

- Vraag werk(zoek)ende naar diens behoeften en ideeën met betrekking tot arbeidsparticipatie en laat deze meewegen in het besluitvormingsproces rondom arbeidsparticipatie
- Overleg met de werkgever van de werk(zoek)ende over:
 - a) dat de werkende met een chronische aandoening ruimte nodig heeft om te proberen wat wel en niet lukt qua werktaken en werktijden
 - b) of de werktaken van de werkende tijdelijk (deels) overgenomen kunnen worden door collega's
 - c) het gebruik van de tool 'Gesprekswijzer Chronische Aandoening en Werk' (duurzameinzetbaarheid.nl) om het gesprek met de werknemer aan te gaan
- Overleg met de behandela(a)r(en) van de werk(zoek)ende:
 - a) bij een verschil van mening over de diagnose of over het beleid
 - b) bij stagnatie van het herstelproces
 - c) bij afstemming over plan van aanpak voor reïntegratie (Wet verbetering poortwachter) op het individueel zorg- en/of behandelplan
 - d) opvragen van informatie wanneer de werk(zoek)ende daarom vraagt